

NÆRHEDS- OG GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

Kommissionens meddelelse ”Et indre marked for intellektuelle ejendomsrettigheder - Fremme af kreativitet og innovation med sigte på at skabe økonomisk vækst, arbejdspladser af høj kvalitet og førsteklasses produkter og tjenester i Europa”(KOM(2011) 287)

28. juni 2011

Resumé

Kommissionen udsendte den 24. maj 2011 meddelelsen ”Et indre marked for intellektuelle ejendomsrettigheder - Fremme af kreativitet og innovation med sigte på at skabe økonomisk vækst, arbejdspladser af høj kvalitet og førsteklasses produkter og tjenester i Europa”(KOM(2011) 287).

Meddelelsen samler indsatsen for intellektuelle ejendomsrettigheder (IPR) og udstikker rammerne for den fremadrettede indsats for IPR i EU. Meddelelsen indeholder derfor en række initiativer, der samlet set forventes at forbedre det indre marked for IPR og derved stimulere kreativitet og innovation, der er vigtig for vækst- og jobskabelse i EU.

Meddelelsen har i sig selv ingen lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

1. Baggrund

Kommissionen har ved KOM(2011)287 af 24. maj 2011 fremsendt meddelelsen ”Et indre marked for intellektuelle ejendomsrettigheder - Fremme af kreativitet og innovation med sigte på at skabe økonomisk vækst, arbejdspladser af høj kvalitet og førsteklasses produkter og tjenester i Europa”.

Meddelelsen er oversendt til Rådet den 7. juni 2011 i dansk sprogversion.

2. Formål og indhold

Meddelelsen har til formål at samle indsatsen for IPR og udstikke rammerne for den fremadrettede indsats for intellektuelle ejendomsrettigheder (IPR) i EU.

Meddelelsen indeholder bl.a. følgende elementer:

EU-Patentet

Kommissionen har i april 2011 fremsat forslag om muligheden for at opnå umiddelbar enhedspatentbeskyttelse i 25 EU-lande på grundlag af én ansøgning. I tilknytning hertil har Kommissionen samtidig fremsat forslag til en tilhørende oversættelsesordning. Der arbejdes endvidere på udviklingen af maskinoversættelse, som skal gøre det muligt at tilbyde maskinoversættelse til alle EPO-landenes officielle sprog.

Kommissionen nævner endvidere, at enhedspatentbeskyttelse skal ledsages af et fælles europæisk patentdomstolssystem.

IPR valoriseringsinstrument

I Rådskonklusionerne af 4. februar 2011 inviteres Kommissionen til at undersøge mulige måder, hvorpå man kan oprette et "IPR valoriseringsinstrument" på europæisk plan. Et valoriseringsinstrument er et instrument der hjælper med at synliggøre og vurdere værdien af intellektuelle aktiver, ligesom det øger mulighederne for at skabe mere værdi ud af IPR. Konkrete eksempler på udformningen af et sådant instrument kan være en web-baseret markedsplads for IPR, eller en fond der opkøber IPR for derefter at poole og udlicensere dem. Formålet med dette instrument er især at lette SMV'ers adgang til vidensmarkedet. Kommissionen har igangsat to studier, med henblik på at vurdere mulighederne for at etablere et sådan valoriseringsinstrument. Kommissionen vil ultimo 2011 præsentere resultatet af disse studier for Rådet.

Varemærker

Kommissionen bebuder forslag til revision af varemærkedirektivet og varemærkeforordningen i fjerde kvartal af 2011. Forslagene kommer som led i en evaluering af det eksisterende europæiske varemærkesystem, der blev lanceret i 2009. Det overordnede sigte med forslagene er at modernisere varemærkesystemet i EU og på nationalt niveau ved at gøre det mere effektivt og sammenhængende.

Regulering af online-kollektiv forvaltning

Kommissionen vil forventeligt ultimo 2011 tage initiativ til at regulere rammerne for online-kollektiv forvaltning af ophavsrettigheder, således at en digital europæisk markedsplads for ophavsrettigheder bliver en realitet. Formålet er at gøre det muligt at klarere ophavsrettigheder til online brug af fx musik for hele EU gennem én aftale. I dag skal ophavsrettighederne klareres for hvert enkelt medlems-land. Derudover har Kommissionen tilkendegivet, at initiativet vil skabe fælles regler for bl.a. "good governance", gennemsigtighed og kontrol, herunder regulering af kollektivt forvaltede indtægter.

Afklaring af behov for samlet kodificering af eksisterende EU-regler samt behov for opdatering af Infosoc-direktivet, direktiv 2001/29/EF

Kommissionen forventes i 2012 at tage initiativ til drøftelser med relevante interessenter om behovet for at etablere en ”fælles EU-ophavsretslov”, som kodificerer eksisterende EU-lovgivning. Derudover vil Kommissionen afklare, om der er behov for at opdatere Infosoc-direktivet.

Dialog med relevante interessenter om brugergeneret indhold

En del af den digitale udvikling er sociale netværk og hjemmesider, hvor brugerne kan skabe deres eget indhold på baggrund af eksisterende værker, såkaldt brugergeneret indhold (user generated content, UGC). Kommissionen peger på, at der er behov for at sikre et enkelt system, så skabere af brugergeneret indhold let kan klarere rettigheder til de eksisterende værker. Kommissionen forventes derfor i 2012 at inddrage håndteringen af brugergenereret indhold i dialogmøder med relevante interessenter.

Dialog om nuværende kompensationsordninger for privatkopiering

Kommissionen forventes i 2. halvdel af 2011 at iværksætte en dialog med relevante interessenter for at afklare mulighederne for at harmonisere de nuværende kompensationsordninger for privatkopiering i medlemsstaterne. Særligt vil Kommissionen fokusere på kompensationsordningernes tarifniveau, samt hvilke medier eller teknisk udstyr, der er omfattet af ordningerne.

Direktivforslag om forældreløse værker (KOM(2011)289)

Kommissionen har den 24. maj 2011 fremsat direktivforslag om forældreløse værker. Direktivforslaget har til formål at regulere mulighederne for at bruge forældreløse værker, når fx biblioteker ønsker at digitalisere deres samlinger. Forældreløse værker er ophavsretligt beskyttede værker, hvor det ikke er muligt at identificere rettighedshaveren.

Direktivforslaget opstiller rammerne for en såkaldt ”omhyggelig søgning”. Såfremt rettighedshaveren ikke er identificeret efter denne søgning, vil det forældreløse værk kunne digitaliseres og gøres tilgængeligt i hele EU uden betaling til rettighedshaveren.

Grønbog om online distribution af audiovisuelle værker

Kommissionen forventer at offentliggøre en grøn bog, som belyser online distribution af audiovisuelle værker i anden halvdel af 2011. Grønbogen er et supplement til det fremsatte direktivforslag om forældreløse værker og skal ses i lyset af de øvrige initiativer på ophavsretsområdet.

Derudover fremhæver Kommissionen i IPR-meddelelsen, at man fortsat arbejder på at kunne vedtage det direktivforslag om forlængelse af beskyttelsestiden for udøvende kunstnere, som blev fremsat i 2008. Endelig nævnes det, at Kommissionen i oktober 2011 forventer at offentliggøre en rapport om implementeringen af det såkaldte følgeretsdirektiv (2001/84/EF).

Forretningshemmeligheder og piratkopier

Kommissionen ønsker at påbegynde et undersøgende arbejde af, hvilke konsekvenser det har, at EU's lande har forskellige regler for, hvordan man sanktionere forseelser, såsom spionage af forretningshemmeligheder og piratkopier. Der vil blive udarbejdet et studium, inklusiv interessent-høring og en analyse af de økonomiske fordele, der forventes at være forbundet med fælles EU-regler på området. Den forventede tidsramme er ikke kendt. Forretningshemmeligheder er i Danmark reguleret i markedsførings-loven.

Non-agricultural Geographical Indications

Kommissionen forventes i 2011 eller 2012 at igangsætte et studie vedrørende problemstillingerne ved at beskytte geografiske indikationer for produkter, der ikke er landbrugs- eller fødevarerrelaterede. Der er ingen harmonisering på dette område, hvorfor muligheden for at opnå beskyttelse såvel som graden af beskyttelse for disse særlige geografiske indikationer varierer meget fra medlemsstat til medlemsstat. Studiet skal bl.a. afdække behovet for og de økonomiske implikationer af beskyttelse af geografiske indikationer for produkter, der ikke er landbrugs- eller fødevarerrelaterede.

Piratkopiering

Kommissionen har i maj 2011 fremsat et forordningsforslag om overførsel af det europæiske observationscenter for varemærkeforfalskning og piratkopiering til den europæiske varemærkemyndighed (OHIM) for at give observatoriet en mere holdbar struktur. Forslaget udvider samtidig observatoriets opgaver til bl.a. at omfatte undervisning af håndhævelsesmyndigheder.

Oplysningskampagner om piratkopiering er også blandt Kommissionens bebudede initiativer.

I foråret 2012 forventer Kommissionen ligeledes, at fremsætte et forslag til revidering af direktiv 2004/48/EF af 29. april 2004 om håndhævelsen af intellektuelle ejendomsrettigheder. Revideringen vil blandt andet være baseret på Kommissionens evalueringsrapport om direktivet fra december 2010 samt efterfølgende høring herom i medlemsstaterne, der blev afsluttet i marts 2011.

Forstærket IPR beskyttelse og håndhævelse ved EU-grænsen (KOM(2011) 285)

Kommissionen har fremlagt et udkast til en forordning om toldmyndighedernes indgriben over for IPR-krænkelser. Formålet med forordningen er at styrke håndhævelsen af de intellektuelle ejendomsrettigheder, samtidig med at procedurerne strømlines. Kommissionen vil bl.a. nedsætte en ekspertgruppe og et netværk af nationale toldere for at imødegå import af IPR-krænkende varer solgt over Internettet.

3. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

4. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

5. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

6. Lovgivningsmæssige konsekvenser

Meddelelsen vil ikke i sig selv have lovgivningsmæssige konsekvenser. Eventuelle konsekvenser af de beskrevne forslag vil blive vurderet ved disses fremsættelse.

7. Statsfinansielle og samfundsøkonomiske konsekvenser

Meddelelsen har ikke i sig selv statsfinansielle eller samfundsøkonomiske konsekvenser for Danmark. Eventuelle konsekvenser af de beskrevne forslag vil blive vurderet ved disses fremsættelse.

8. Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Meddelelsen har ikke i sig selv administrative konsekvenser for erhvervslivet.

9. Høring

Meddelelsen er den 9. juni 2011 sendt i høring i specialudvalget for Konkurrenceevne og Vækst samt til øvrige interessenter med høringsfrist den 17. juni 2011.

Der er modtaget bemærkninger fra Biblioteksparaplyen, Danske Maritime, Københavns Universitet, Landbrug og Fødevarer, Samrådet for Ophavsret, Lægemedelindustriforeningen, Forlæggerforeningen, DI, Danske Reklame- og Relationsbureauers Brancheorganisation, Dansk Erhverv, Foreningen af Danske Videogramdistributører, Foreningen af Filmudlejere i Danmark, Producentforeningen og Filmret.

Der er modtaget følgende **generelle** bemærkninger til meddelelsen:

Københavns Universitet, Landbrug og Fødevarer, Lægemedelindustriforeningen, DI, Dansk Reklame- og Relationsbureauers Brancheorganisation og Dansk Erhverv hilser Kommissionens meddelelse velkommen.

DI finder det endvidere positivt og perspektivrigt, at Kommissionen for første gang lancerer en samlet overordnet strategisk vision for et egentligt indre marked for IPR. DI er enig i betragtningen om, at en samlet IPR-strategi for EU vil yde et stort bidrag til den økonomiske konkurrenceevne og vækst samt bæredygtig jobskabelse, og derved til at nå de vigtige målsætninger i Akten for det indre marked og EU's 2020-plan.

Danske Maritime så gerne, at arbejdet med IPR beskyttelse i højere grad også fokuserer på IPR overtrædelser i den maritime sektor, hvor produkter (skibe) oftest befinder sig uden for EU.

Foreningen af Danske Videogramdistributører, Foreningen af Filmudlejere i Danmark, Producentforeningen og Filmret finder, at Kommissionens IPR-meddelelse indeholder visioner og betragtninger, der har indgribende betydning for rettighedshavere inden for det ophavsretlige område. De finder det imidlertid positivt, at Kommissionen gør en indsats for at bidrage til et mere bæredygtigt online marked til gavn for rettighedshavere, forbrugere og de enkelte medlemsstaters økonomi.

Der er modtaget følgende **konkrete** bemærkninger til meddelelsen:

Reform af patentsystemet i EU

Landbrug og Fødevarer bemærker, at Kommissionens forslag af april 2011 til oprettelse af et enhedspatent i 25 EU-lande vil bidrage positivt til styrkelse af fødevarerindustriens konkurrencefordele.

DI støtter Kommissionens bestræbelser på at gøre det mere enkelt, effektivt og gennemskueligt for virksomheder i Europa at opnå og håndhæve patentbeskyttelse for deres opfindelser. DI støtter derfor, at Danmark indtræder i en sådan ordning.

Dansk Erhverv finder det positivt, at der på patent-området arbejdes på muligheden for en enhedspatentbeskyttelse.

IPR Valoriseringsinstrument

DI påpeger, at såfremt det lykkes at etablere et IPR valoriseringsinstrument, forventes det at medføre øgede muligheder for udnyttelse af IPR for især mindre og mellemstore virksomheder.

Dansk Erhverv er ikke bekendt med, at valoriseringsinstrumentet eller videnregnskaber har den store udbredelse. Dansk Erhverv er af den opfattelse, at der er behov for mere forskning på området.

Varemærker

DI finder det afgørende, at de forslag, der stilles, herunder især en forenklet og fremskyndet registreringsprocedure, harmonisering af den admini-

strative praksis og udvikling af fælles værktøjer mv. holder sig for øje, at en høj retssikkerhed og kvalitet i de udstedte varemærker ligeledes er afgørende for virksomhederne.

Regulering af online-kollektiv forvaltning

Dansk Erhverv finder initiativet om en fremtidig regulering af rammerne for online-kollektiv forvaltning af ophavsrettigheder positiv. Dansk Erhverv og Danske Reklame- og Relationsbureauers Brancheforening foreslår, at der etableres en one-stop-shop eller et one-stop-sted, hvor de ene rettigheder, der bruges i kommercielle sammenhænge samles på ét website.

Dansk Erhverv påpeger yderligere, at det bør overvejes nøje, hvilke ”værker” i ophavsretslovens forstand, der bør være omfattet af den kollektive forvaltning.

Foreningen af Danske Videogramdistributører, Foreningen af Filmudlejere i Danmark, Producentforeningen og Filmret støtter ”good governance” og gennemsigtighed generelt, men de ønsker ikke, at audiovisuelle værker/film inkluderes i et direktiv om online-kollektiv forvaltning af rettigheder, da det vil gøre det sværere at tiltrække finansiering.

Afklaring af behov for samlet kodificering af eksisterende EU-regler samt behov for opdatering af Info-socdirektivet, EU-direktiv 2001/29

Foreningen af Danske Videogramdistributører, Foreningen af Filmudlejere i Danmark, Producentforeningen og Filmret peger på tre overordnede ting, som regeringen bør være opmærksom på i forbindelse med overvejelserne om at lave en fælles EU-ophavsretslov: 1) Online-udbydere af film skal ikke bare være et led i distributionskæden. De skal være finansieringspartnere 2) Alle parter er bedst tjent med at være underlagt regulering, der ikke underminerer markedets frie kræfter 3) En styrkelse af håndhævelsen har afgørende betydning for udviklingen af det lovlige marked for kreativt indhold. Bedre håndhævelsesmuligheder og samarbejde på tværs af medlemsstater kan nedbringe omfanget af ulovlige tjenester og dermed skabe grobund for et bæredygtigt lovligt online marked.

Direktivforslag om forældreløse værker (COM(2011)289)

Forlæggerforeningen, Danske Reklame- og Relationsbureauers Brancheforening, Samrådet for Ophavsret, Foreningen af Danske Videogramdistributører, Foreningen af Filmudlejere i Danmark, Producentforeningen og Filmret henviser til de høringssvar, de har afgivet henholdsvis den 9. og 10. juni 2011 i forbindelse med en høring om Kommissionens direktivforslag om forældreløse værker, der også er omfattet af indeværende meddelelse, udsendt af Kulturministeriet den 1. juni 2011.

Dansk Erhverv bakker op om en regulering, som kan tydeliggøre retsstillingen omkring brugen af forældreløse værker. Dansk Erhverv lægger vægt på, at en sådan ordning bliver smidig, og påpeger, at der bør tages højde for de eksisterende, frivillige og velfungerende ordninger, der er gældende på området, som det er tilfældet med aftalelicensmodellen i Danmark og Norden.

Forretningshemmeligheder og piratkopier

DI finder det positivt, at Kommissionen har igangsat en undersøgelse af, om lovgivningen skal harmoniseres på dette område, herunder især, at der foretages en evaluering af de forventede økonomiske gevinster som følge af en harmonisering.

Non-agricultural Geographical Indications

DI vurderer, at et evt. forslag om en udvidelse af produkter, der nyder beskyttelse som geografiske betegnelser, vil indebære en meget væsentlig udvidelse, som kan risikere at medføre en essentiel begrænsning i andre virksomheders legitime vare-mærke- og øvrige markedsføringsaktiviteter, der vil være uhensigtsmæssig for danske virksomheder.

Piratkopiering

DI finder det positivt, at Kommissionen og Europa-Parlamentet i samarbejde med det europæiske observationscenter for varemærkeforfalskning og piratkopiering, vil sætte ind med henblik på at fremme koordinerede oplysningskampagner.

DI støtter ligeledes den foreslåede nye struktur og udvidede opgaver for det europæiske observationscenter for varemærkeforfalskning og piratkopiering.

Forstærket IPR beskyttelse og håndhævelse ved EU-grænsen (COM(2011) 285)

Danske Maritime pointerer, at det kunne være nyttigt at undersøge mulighederne for, at den forstærkede IPR beskyttelse og håndhævelse ved EU-grænsen kunne udvides til også at omfatte skibe og udstyr på skibe, der anløber EU havne uden at indføres i EU, men blot befinder sig på EU territorium.

10. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Størstedelen af medlemslandene forventes at støtte arbejdet med at forbedre rammerne for det indre marked for intellektuelle ejendomsrettigheder.

11. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen er generelt positiv overfor indholdet i Kommissionens meddelelse.

Regeringen mener, det er vigtigt at rammerne det indre marked for intellektuelle ejendomsrettigheder forbedres og yderligere udbygges.

En effektiv bekæmpelse af piratkopiering og varemærkeforfalskning er særdeles vigtig for både Danmark og EU. Danmark bakker derfor op om initiativer, der styrker bekæmpelsen af handlen med kopivarer og den ulovlige fildeling på Internettet.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Meddelelsen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.